

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.007.01.2017

P/17/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków

T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44

lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/045 – Funkcjonowanie spółek hodowli roślin o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Katarzyna Bielańska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/107/2017 z 16 maja 2017 r. 2. Marcin Stolarczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/138/2017 z 23 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Krakowska Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze POLAN sp. z o.o. w Krakowie, ul. Lucjana Rydla 53/55, 30-130 Kraków ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Rosiek, Prezes Zarządu POLAN ² . (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ funkcjonowanie Spółki w kontrolowanym zakresie⁴.

Spółka prawidłowo realizowała zadania z zakresu postępu biologicznego hodowli roślin ogrodniczych, prowadząc hodowlę 109 odmian warzyw w 22 gatunkach oraz 147 odmian kwiatów w 17 gatunkach. Hodowlą twórczą objęto 11 gatunków warzyw, takich jak: ogórek gruntowy, fasola zwykła, kapusta głowiasta biała, kapusta pekińska, marchew, pietruszka korzeniowa, burak ćwikłowy, cebula, papryka, pomidor gruntowy, rzodkiewka i dwa gatunki roślin ozdobnych – lilie i tulipany. Spółka prowadziła badania nad nowymi odmianami gatunków roślin, których efektem było zarejestrowanie w kontrolowanym okresie pięciu nowych odmian oraz utrzymywanie w badaniach rejestrowych 11 odmian warzyw na koniec roku 2016.

Sytuację ekonomiczną POLAN można uznać za stosunkowo stabilną. Spółka była w stanie uzyskać dodatnie saldo wyniku finansowego w wysokości 564,4 tys. zł, przy czym w okresie objętym kontrolą ponosiła straty na działalności podstawowej, które łącznie wyniosły 6 051,2 tys. zł. Dla wysokości straty na poziomie działalności podstawowej nie bez znaczenia pozostaje fakt, że dopłaty bezpośrednie są ujmowane jako dotacje w pozostałych przychodach operacyjnych.

Nie uzyskano zakładanych zysków ze sprzedaży w całym okresie objętym kontrolą, a przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi⁵ przekroczyły zakładany poziom tylko w 2014 r. (104,09% planu). Wśród przyczyn spadku sprzedaży w latach 2015-2016 należy wymienić m.in. niższe od zakontraktowanych dostawy z bazy plantatorów (z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe), zmniejszenie przychodów ze sprzedaży mleka

¹ Dalej: POLAN lub Spółka.

² Dalej: Prezes Zarządu.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Kontrolą objęto lata 2014-2016 z uwzględnieniem okresu wcześniejszego w zakresie zagadnień mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą, a także zdarzeń późniejszych – występujących do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

⁵ Suma przychodów ze sprzedaży produktów, przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów, zmian stanu produktów oraz kosztu wytworzenia produktów na własne potrzeby.

(w wyniku malejących cen na rynku) oraz zwroty sezonowe towarów. Koszty hodowli twórczej warzyw i roślin ozdobnych w całości pokryto środkami własnymi.

Spółka prawidłowo gospodarowała zasobem posiadanych nieruchomości utrzymując je w odpowiednim stanie technicznym.

Wypłacone wynagrodzenia Prezesa Zarządu mieściły się w limitach ustalonych przepisami prawa⁶.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań w zakresie postępu biologicznego w hodowli i nasiennictwie roślin ogrodnich

1.1. Zgodność prowadzonej hodowli twórczej i zachowawczej roślin uprawnych z biznesplanem i umową Spółki

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. W latach 2014-2016 r. głównym kierunkiem działalności Spółki było prowadzenie hodowli twórczej, zachowawczej i nasiennictwa warzyw i kwiatów, w tym produkcja materiału wyjściowego i linii do mieszańców (formy rodzicielskie), produkcja materiału siewnego i nasadzeniowego, skup nasion, przerób technologiczny nasion, ocena laboratoryjna i konfekcjonowanie nasion, sprzedaż materiału siewnego w kraju i na eksport. Oprócz tego POLAN prowadziła nasiennictwo zbóż oraz produkcję roślinną i chów bydła mlecznego.

Na koniec 2016 r. Spółka była właścicielem 109 odmian warzyw w 22 gatunkach oraz 147 odmian kwiatów w 17 gatunkach wpisanych do Krajowego Rejestru Odmian. Oferta POLAN obejmowała również ok. 1 400 pozycji nasiennych odmian wiodących producentów: warzyw, kwiatów, owoców, ziół, cebulek jesiennych i wiosennych, kłaczy kwiatowych i mieszanek traw.

W badanym okresie zadania Spółki w zakresie hodowli i nasiennictwa roślin ogrodnich, określone m.in. w biznesplanach i wieloletnich planach inwestycyjnych, stanowiły kontynuację prowadzonych, co najmniej od 2008 r. prac w hodowli twórczej i zachowawczej odmian gruntowych warzyw i kwiatów. W hodowli twórczej podstawowym celem Spółki było tworzenie nowych odmian, spełniających wymagania odbiorców, a tym samym gwarantujących sukces ekonomiczny. W tym obszarze prace skoncentrowano na 11 gatunkach warzyw, ważnych gospodarczo, takich jak: cebula, burak ćwikłowy, marchew, fasola zwykła i szparagowa, ogórek gruntowy, kapusta głowiasta i pekińska, papryka, pomidor gruntowy, pietruszka i rzodkiewka oraz na dwóch gatunkach roślin ozdobnych: liliach i tulipanach.

W 2016 r. łączna powierzchnia hodowli twórczej realizowanej w polu, w szklarniach, tunelach foliowych i izolatkach obejmowała 4,1008 ha (w 2015 r. – 2,5486 ha, w 2014 r. – 3,0408 ha), a hodowli zachowawczej obejmowała 9,2109 ha (w 2015 r. – 7,8540 ha, w 2014 r. – 3,8667 ha).

W latach 2014-2016 badaniami rejestrowymi (odrębności, wyrównania i trwałości prowadzonymi przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych⁷) objętych było, odpowiednio: 2, 5 i 10 rodów oraz 16 rodów – w ramach procedury wpisu *jako zachowujący odmianę*. Do badań rejestrowych zostały przyjęte w 2015 r.⁸ 4 rody, a w 2016 r. – 6 rodów. W 2014 r. z Krajowego Rejestru Odmian wykreślono dwie odmiany (marchew – *Polka* i ogórek – *Racibor*) ze względu na zarejestrowanie nowych odmian o lepszych cechach użytkowych⁹. Efektem prowadzonych badań nad nowymi odmianami w gatunkach warzyw było zarejestrowanie czterech odmian w 2016 r., w tym dwóch

⁶ W art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1222), dalej: *ustawa o wynagradzaniu osób kierujących*; i w przepisach rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi, oraz trybu ich przyznawania (Dz. U. Nr 14, poz. 139).

⁷ Dalej: *COBORU*.

⁸ W 2014 r. nie przyjęto do badań żadnej odmiany. Zgłoszone do badań w grudniu 2014 r. 2 odmiany fasoli szparagowej i 2 odmiany kapusty głowiastej białej zostały przyjęte do badań w styczniu 2015 r.

⁹ W latach 2015-2016 nie skreślono żadnej odmiany z gatunków warzyw.

odmian fasoli szparagowej i dwóch odmian kapusty głowiastej białej, w 2015 r. – jednej odmiany fasoli zwykłej karłowej, a w 2014 r. – również jednej odmiany fasoli zwykłej karłowej. Najwięcej odmian zarejestrowanych było¹⁰ w gatunkach takich jak: ogórek gruntowy (18 odmian), fasola zwykła karłowa (15 odmian), marchew jadalna (14 odmian), kapusta głowiasta biała i cebula (po 7 odmian). W poszczególnych gatunkach warzyw prowadzone kierunki hodowli były podobne i dotyczyły przydatności do produkcji wielkotowarowej, przydatności do przetwórstwa oraz podwyższonej tolerancji na patogeny. POLAN zarejestrował za granicą¹¹ 71 odmian warzyw i 30 odmian roślin ozdobnych w krajach należących do Unii Europejskiej oraz w pięciu krajach poza Unią, w tym na Ukrainie, na Białorusi, w Rosji i w Serbii, głównie w takich gatunkach jak: ogórek, papryka, fasola szparagowa, cebula, sałata, kapusta włoska i głowiasta biała, pietruszka, koper, kalarepa, patison, cukinia, czosnek, a od 2016 r. w Iranie (marchew jadalną – odmianę *Rumba F1*). W zakresie prowadzonej hodowli zachowawczej warzyw Spółka jest właścicielem pięciu odmian czosnku, które zdobyły wiele nagród na rynku krajowym i zagranicznym, w tym takich odmian jak: *Harnaś*, *Arkus*, *Ornak*, *Mega*, *Jarus* i *Hortus*¹². W hodowli zachowawczej roślin ozdobnych wysiłki skupiono na utrzymaniu stałego, wysokiego poziomu jakościowego dotychczas wyhodowanych 147 odmian w 17 gatunkach roślin ozdobnych¹³. Hodowla zachowawcza była prowadzona w rozmiarze wynikającym z zapotrzebowania na materiały wyjściowe.

(dowód: akta kontroli str. 9-12, 160-174, 236, 298-299, 302, 305-307, 429, 463-469, 499-502, 503-587, 668-670)

1.1.2. Zakres prowadzonej hodowli twórczej przez lata 2008-2016 nie uległ zmianie. We wcześniejszych latach z powodów finansowych zaprzestano hodowli sałaty i fasoli wielokwiatowej (w 2009 r.) oraz bobu (w 2011 r.). Podjęto natomiast – w 2010 r. – hodowlę twórczą kapusty pekińskiej i pomidora gruntowego.

(dowód: akta kontroli str. 587-588, 668)

1.1.3. W latach 2014-2016 zakres prac hodowlanych roślin ogrodniczych był zgodny z własnymi programami hodowlanymi określonymi w Spółce dla przedstawionych powyżej 11 gatunków roślin warzywnych i dwóch gatunków roślin ozdobnych prowadzonych w hodowli twórczej. Programy te były określone przez Zarząd Spółki, zamieszczane w corocznie aktualizowanych pięcioletnich biznesplanach Spółki, zatwierdzonych przez Zgromadzenie Wspólników. Według tych planów należało utrzymać stan hodowli twórczej na niezmiennym poziomie w zakresie gatunków roślin uprawnych, w tym m.in. prowadzić prace związane z zagadnieniami odporności w nowo hodowanych odmianach w takich gatunkach jak: burak ćwikłowy, cebula, fasola szparagowa, ogórek, pomidor i czosnek.

Na podstawie sprawozdań z działalności Spółki za lata 2014-2016, zatwierdzonych przez Zgromadzenie Wspólników, ustalono, że realizacja hodowli twórczej przebiegała w sposób zgodny z przyjętymi programami hodowli dla poszczególnych gatunków.

(dowód: akta kontroli str. 31-35, 46-47, 67-68, 74-77, 160-164, 203, 232-236, 298-304, 584, 588)

1.1.4. W latach 2014-2016 Spółka nie uczestniczyła w realizacji programów hodowlanych realizowanych przez inne podmioty.

(dowód: akta kontroli str. 584, 588)

1.1.5. Badaniami OWT w 2014 r. objętych było 9 odmian warzyw, w 2015 r. – 13 odmian, a w 2016 r. – 11 odmian, w gatunkach: ogórek, fasola szparagowa, kapusta głowiasta biała, papryka, marchew, pomidor, sałata, cukinia, dynia olbrzymia, czosnek i kapusta pekińska. Na podstawie przeprowadzonych badań odrębności, wyrównania i trwałości dyrektor COBORU nie odmówił Spółce rejestracji ww. odmian.

(dowód: akta kontroli str. 586)

¹⁰ Stan na 31 grudnia 2016 r.

¹¹ Stan na 31 grudnia 2016 r.

¹² Spółka POLAN jest jedynym w kraju hodowcą czosnku odmian zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Odmian, a tym samym na terenie UE oraz w takich krajach jak: Białoruś i Ukraina.

¹³ Rośliny ozdobne nie podlegają rejestracji w Krajowym Rejestrze Odmian, jak również koper, który uzyskał rejestrację na terenie państw UE, na Białorusi i na Ukrainie.

W badanym okresie Spółka corocznie uczestniczyła w badaniach PDO oraz zakładała doświadczenia u producentów. Badaniami tymi objęto cztery gatunki warzyw, w tym cebula – odmiany: *Petra* i *Polana*; marchew – odmiany: *Askona*, *Samba* i *Rumba*; ogórek – odmiany: *Markus*, *Edmar*, *Arko*, *Piko* i *Remiz*; oraz fasola szparagowa – odmiany: *Erla*, *Malwina*, *Finezja* i *Luiza*. W roku 2014 odmiana ogórka *Edmar*, a w roku 2016 odmiany ogórka: *Arko*, *Piko*, *Remiz* oraz fasoli – *Finezja* i *Luiza*, uczestniczyły w badaniach pomimo, iż nie były jeszcze wpisane do Krajowego Rejestru Odmian. Wyniki badań PDO, jak i doświadczeń u producentów, potwierdzały wymagania jakości odmian hodowli Spółki określone w art. 6-8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 587)

1.1.6. Spółka nie stwierdziła naruszenia wyłącznego prawa do ochrony w przypadku użycia materiału siewnego jako materiału rozmnożeniowego, jak i obrotu nasionami.

(dowód: akta kontroli str. 634, 568)

1.2. Produkcja oraz sprzedaż materiału siewnego

1.2.1. W latach 2014-2016 na powierzchni gruntów¹⁵, wynoszącej odpowiednio: 191,53 ha, 243,18 ha i 243,17 ha wyprodukowano materiał siewny warzyw (po oczyszczeniu) wynoszący, odpowiednio, 126,45 ton, 153,26 ton i 159,59 ton. Ilość wyprodukowanego materiału siewnego roślin ozdobnych (po oczyszczeniu) kształtowała się następująco: w 2014 r. na 5,44 ha wyprodukowano 1,81 ton, w 2015 r. na 8,59 ha wyprodukowano 2,38 ton, a w 2016 r. na 9,20 ha wyprodukowano 2,74 ton. Wyprodukowany materiał siewny zbóż wyniósł, odpowiednio, 1 215,5 ton (na 170,70 ha), 1 582,14 ton (na 206,49 ha) i 937,50 ton (na 126,20 ha). Ilość wyprodukowanego materiału siewnego roślin strączkowych kształtowała się następująco: w 2014 r. na 58,95 ha wyprodukowano 49,24 ton, w 2015 r. na 62,4 ha wyprodukowano 70,50 ton, a w 2016 r. na 63,1 ha wyprodukowano 69,9 ton.

Łącznie wyprodukowano materiał siewny, który po oczyszczeniu wyniósł w latach 2014-2016, odpowiednio: 1 393 ton (65,43% planu¹⁶), 1 808,28 ton (79,41% planu¹⁷) oraz 1 174,86 ton (52,47% planu¹⁸).

Wielkość obszarów gruntów rolnych, na których Spółka prowadziła uprawy nasienne w poszczególnych latach wyniosła: 430,32 ha w 2014 r., 524,16 ha w 2015 r. oraz 446,67 ha w 2016 r. Dane te były niższe od wielkości zaplanowanej i wyniosły, odpowiednio: 517 ha, 551 ha oraz 510,1 ha.

Spółka na swoich gruntach¹⁹ w kontrolowanych latach wyprodukowała nasiona w ilości odpowiednio: 11,141 tony (94% planu), 1,286 ton (84% planu) i 1,540 tony (85% planu).

(dowód: akta kontroli str. 525, 671-673, 677-678)

1.2.2. W poszczególnych latach okresu 2008-2013 Spółka prowadziła uprawy nasienne na powierzchni odpowiednio: 332 ha, 305 ha, 353 ha, 435 ha, 318 ha i 253 ha. Na gruntach tych we wskazanym okresie wyprodukowano materiał siewny w ilości odpowiednio: 542 tony, 414 ton, 293 tony, 700 ton, 568 ton i 690 ton.

(dowód: akta kontroli str. 677, 679)

1.2.3. W latach 2014-2016 wartość sprzedaży materiału siewnego ogółem wyniosła, odpowiednio: 15 952 tys. zł (137,5% planu²⁰), 14 090 tys. zł (108,8% planu²¹) i 14 832 tys. zł

¹⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 633.

¹⁵ Powierzchnie upraw obejmują grunty Spółki i grunty udostępnione w ramach umów o współpracy; udział gruntów należących do Spółki w powierzchni gruntów upraw ogółem wyniósł w latach 2014-2016, odpowiednio: 1,89%, 0,38% i 0,51%. Spółka w biznesplanach, obowiązujących na lata objęte kontrolą, w planach dotyczących produkcji roślinnej nie wyodrębniała hodowlanych powierzchni upraw nasiennych. W biznesplanach ujmowano ogólną powierzchnię gruntów przeznaczonych na produkcję roślinną z uszczegółowieniem wybranych upraw np. zboża.

¹⁶ Planowana produkcja materiału siewnego w 2014 r. wyniosła 2 129,17 ton.

¹⁷ Planowana produkcja materiału siewnego w 2015 r. wyniosła 2 276,92 ton.

¹⁸ Planowana produkcja materiału siewnego w 2016 r. wyniosła 2 238,89 ton.

¹⁹ Produkcja nasienne na gruntach Spółki: w 2014 – 8,16 ha, w 2015 r. – 2,00 ha, w 2016 r. – 2,30 ha.

²⁰ Planowana wartość sprzedaży materiału siewnego w 2014 r. wyniosła 11 600 tys. zł.

²¹ Planowana wartość sprzedaży materiału siewnego w 2015 r. wyniosła 12 950 tys. zł.

(118,87% planu²²), w tym wartość sprzedaży materiału siewnego odmian własnych Spółki stanowiła, odpowiednio: 57,1% (9 109 tys. zł), 60,3% (8 494 tys. zł) i 44,73% (6 635 tys. zł)²³. Materiał siewny zadysponowany do sprzedaży łącznie z zapasami wynosił odpowiednio: 818,70 ton, 2.249,84 ton i 2.242,04 ton materiału siewnego ogółem. Z tego w wymiarze ilościowym Spółka sprzedała w 2014 r. 564,54 ton, w 2015 r. 1322,39 ton i w 2016 r. 1286,4 ton, w tym sprzedaż odmian własnych Spółki stanowiła odpowiednio: 34,5% (194,83 tony), 11,8% (156,69 ton) i 8,25% (106,15 ton).

Udział sprzedaży materiału siewnego odmian własnych w wartości sprzedaży Spółki ogółem kształtował się w poszczególnych latach na poziomie: 34,49%, 35,65% i 27,47%, a w wartości ze sprzedaży produktów roślinnych kształtował się na poziomie: 295,16%, 211,47% i 203,46%.

W strukturze sprzedaży materiału siewnego odmian własnych Spółki, w kolejnych latach kontrolowanego okresu, udział sprzedaży odmian w gatunkach warzyw stanowił odpowiednio 87%, 88% i 93,6%, w tym najwyższy udział miała sprzedaż nasion ogórka (31%, 29% i 35%), fasoli (10,7%, 12,1% i 14,3%) i marchwi (9,4%, 7,8% i 11,8%).

W badanym okresie sprzedaż odmian własnych Spółki w 17 gatunkach kwiatów w strukturze sprzedaży stanowiła odpowiednio 9,4%, 7,8% i 11,8%.

Największymi odbiorcami wyhodowanych nasion roślin warzywnych i ozdobnych były hurtownie, dla których udział nasion w sprzedaży ogółem materiału siewnego kształtował się, w poszczególnych latach kontrolowanego okresu, na poziomie: 77,0%, 78,0% i 78,2%. Pozostałe kierunki sprzedaży nasion to: sprzedaż bezpośrednia (13%-16%), firmy nasienne (1,5%-1,7%), spółki ANR (1,1%-8,3%), eksport (4,1%-4,5%).

(dowód: akta kontroli str. 175-176, 477, 513, 684)

Wartość sprzedaży materiału siewnego ogółem, osiągnięta przez Spółkę w latach 2014-2016 była wyższa od założonej w biznesplanach, odpowiednio o: 4 352 tys. zł (o 37,5%), 1 140 tys. zł (o 8,8%) i 2 354 tys. zł (o 18,87%).

(akta kontroli, str. 674-676, 679-683)

Prezesa Zarządu podał w wyjaśnieniach, że Spółka szacuje swój udział w krajowym rynku sprzedaży nasion i produktów roślinnych na poziomie 5,5%.

(akta kontroli, str. 556)

W latach objętych niniejszą kontrolą Spółka przedkładała *Informacje o stanie hodowli i nasiennictwa* do ANR w terminie wyznaczonym przez Agencję i zgodnie z wytycznymi co do tego, co należy w nich zamieścić. W informacjach tych Spółka zaprezentowała dane dotyczące: hodowli twórczej i zachowawczej, finansowania kosztów hodowli roślin, zatrudnienia w hodowli, zrealizowanych inwestycji w hodowli, powierzchni upraw nasiennych do zbioru, obrotu materiałem siewnym, kierunków sprzedaży materiału siewnego, kosztów produkcji odmian własnych, marketingu i innych działań w zakresie hodowli w tym m.in. współpracy z placówkami naukowo-badawczymi i prowadzonych porejestrowych doświadczeń odmianowych.

(akta kontroli, str. 424, 460, 496)

Informacje o stanie hodowli roślin w danym roku, za lata objęte kontrolą, Spółka przesłała do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ustalonym terminie. W informacjach zaprezentowała dane dotyczące prowadzonej hodowli twórczej i zachowawczej, w tym o aktualnej sytuacji Działu Hodowli, najważniejszych zamierzeniach na najbliższe lata, uzyskanych efektach oraz zagrożeniach w dziedzinie badań i przewidywanym rozwoju Spółki oraz o wysokości osiągniętego wyniku finansowego za dany rok. Ponadto w informacjach za 2015 r. i za 2016 r. Spółka przekazała dane o powierzchni gruntów własnych i dzierżawionych oraz o uzyskanych kwotach dopłat bezpośrednich w 2014 r., w 2015 r. i w 2016 r.

(akta kontroli, str. 343, 452, 488)

²² Planowana wartość sprzedaży materiału siewnego w 2016 r. wynosiła 12 478 tys. zł.

²³ Spółka w biznesplanach, obowiązujących na lata objęte kontrolą, nie planowała wartości sprzedaży materiału siewnego odmian własnych.

1.2.4. W okresie 2008-2016 najlepsze wyniki na sprzedaży ogółem materiału siewnego Spółka osiągała w latach 2014-2016. Poziom tej sprzedaży w 2014 r. wyniósł 15,95 mln zł, a od 2015 r. utrzymywał się na poziomie przekraczającym 14 mln zł. W pozostałych latach badanego okresu wynik na sprzedaży ogółem materiału siewnego Spółki zawierał się w przedziale od 11,7 do 14,3 mln zł.

W latach 2008-2016 sprzedaż materiału siewnego odmian własnych Spółki charakteryzowała się zmiennością w uzyskiwanych wynikach sprzedaży. Najlepszy wynik na sprzedaży Spółka osiągnęła w 2009 r., w którym to wartość sprzedaży przekroczyła 10 mln zł, a w 2013 r. spadła do 5,3 mln zł. W latach 2014-2016 sprzedaż nasion odmian własnych Spółki wykazywała tendencję spadkową z 9,1 mln zł w 2014 r. do 6,6 mln zł w 2016 r.

W wyjaśnieniach Prezes Zarządu wskazał na cztery najważniejsze czynniki przyczyn spadku udziału odmian własnych Spółki w ogólnej sprzedaży nasion: przebieg warunków atmosferycznych w sezonie wegetacyjnym, zapotrzebowanie rynku na materiał siewny, uwarunkowania polityczne oraz koszty produkcji rolnej. W ciągu ostatnich lat warunki pogody niekorzystnie wpłynęły na rozmnożenie materiałów wyjściowych produkowanych przez dział hodowli, jak i materiał produkowany we współpracy z rolnikami, co spowodowało zmniejszenie skupu nasion odmian z hodowli POLAN, a tym samym zmniejszenie sprzedaży na rynku krajowym i zagranicznym. W zależności od koniunktury, jaka panuje na rynkach, zapotrzebowanie na materiał siewny poszczególnych gatunków roślin uprawnych bywa zmienna. Powodem tego są nadprodukcja w poprzednich sezonach, braki w produkcji i wynikające spadki lub wzrosty cen produktów rolnych na rynku. Wahanie wielkości produkcji nasion warzywnych w ostatnich latach dotyczyły głównie buraków ćwikłowych, cebuli i ogórków. W wyniku konfliktu na Ukrainie eksport do tego kraju został znacząco osłabiony, jak również do Rosji – z uwagi na embargo. W przypadku ogórka zmniejszenie sprzedaży nasion było związane z ich nadprodukcją w latach 2011-2012, do której przyczyniło się odkrycie bakterii *Escherichia coli* w ogórkach sprowadzanych z Hiszpanii do Niemiec, Czech i Wielkiej Brytanii. To wydarzenie spowodowało drastyczny spadek sprzedaży nasion ogórka w kraju i za granicą.

(akta kontroli, str. 568-575, 583)

1.3. Realizacja zadań upowszechniania postępu biologicznego w krajowym rolnictwie

Spółka prowadziła działania marketingowe i promocyjne na terenie całego kraju, jak i za granicą. Promocję odmian własnych prowadziła m.in. poprzez oferowanie nowych odmian, umieszczanie artykułów reklamowych w prasie branżowej skierowanej do profesjonalistów, działkowiczów i hurtowni, centrów ogrodniczych i punktów detalicznych²⁴ oraz w wydawnictwach towarzyszących targom, lokowanie produktu w telewizji w obrębie programu *Rok w ogrodzie*, zapraszanie wycieczek ogrodników i działkowców z kraju i z zagranicy na *Dni Otwarte* w obiektach hodowlano-gospodarczych, prezentację Spółki na polskich i zagranicznych portalach internetowych, rozprowadzanie katalogów firmowych Spółki²⁵, tablic informacyjnych i reklamowych, banerów, flag firmowych, ulotek asortymentowych, kalendarzy, gadżetów opatrzonych logo POLAN. Spółka corocznie uczestniczyła w organizowanych spotkaniach z najważniejszymi kontrahentami, targach, wystawach, konferencjach krajowych i zagranicznych. Podejmując szereg działań informujących o nowościach hodowlanych była współorganizatorem prezentacji kolekcji własnych odmian warzyw i roślin ozdobnych na poletkach doświadczalnych należących do ośrodków doradztwa rolniczego, w których również, jak i w urzędach gmin, prowadziła szkolenia, spotkania z producentami, doradcami rolnymi. Informacje i szkolenia dla studentów uczelni rolniczych były prowadzone w ośrodkach naukowo-badawczych i zakładach hodowlanych.

²⁴ W prasie specjalistycznej, w tym *Warzywa i Owoce Miękkie*, *Owoce Warzywa Kwiaty*, *Hasło Ogrodnicze*, *Warzywa, Biznes Ogrodniczy*, *Działkowiec*, *Informator Ogrodniczy*, *Program Ochrony Warzyw* (na rok 2014, 2015, 2016).

²⁵ Adresowanych do określonych grup odbiorców z ofertą nasion w seriach: *podstawowa* – 700 poz., *Exclusive* – 18 poz., *Blżej Natury* – 227 poz., *Chmurka* – 60 poz., *nasion otoczkowanych* – 30 poz., *nasion inkrustowanych* – 17 poz., *na taśmie wodorozpuszczalnej* – 13 poz., *Ogród jak malowany* – 9 poz.

Ustalone
nieprawidłowości

.Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

Od 2014 r. Spółka rozpoczęła wprowadzanie na rynek 16 pozycji kwiatów jadalnych. Oferta ta skierowana była do osób, które nie boją się eksperymentować w kuchni oraz do osób lubiących do potraw tradycyjnych wprowadzić nowości.

W tym samym roku Spółka uzyskała cztery złote medale na Międzynarodowych Targach Poznańskich dla następujących odmian: cebulka – *Petra F1*, fasola szparagowa żółtostąkowa – *Erla*, marchew – *Galicja F1* oraz marchew – *Samba F1* i zajęła I miejsce w kategorii *Nasiona* w programie *Konsumencki Lider Jakości 2014*.

W 2015 r. zdobyła dwa złote medale na Międzynarodowych Targach Poznańskich dla następujących odmian: cebula – *Polana F1* i fasola wielkokwiatowa na suche ziarno – *Eryka*, a w 2016 r. złoty medal dla odmiany mieszańcowej pomidora – *Antares F1*.

(akta kontroli, str. 196-200, 271, 284, 334-337)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w zbadanym ww. zakresie.

2. Gospodarka finansowa oraz majątkowa Spółki dotycząca hodowli roślin

2.1. Wyniki ekonomiczne hodowli roślin i nasiennictwa

2.1.1. Z analizy danych dotyczących rachunku zysków i strat Spółki w latach 2014-2016 wynikało m.in., że:

- przychody ze sprzedaży podstawowej osiągnięte przez Spółkę w 2016 r. były niższe niż osiągnięte w 2014 r. o 4 001,4 tys. zł (tj. 19,7% przychodów ze sprzedaży i zrównanych z nimi osiągniętych w 2016 r.), natomiast w stosunku do 2015 r. zanotowano ich spadek o 231,5 tys. zł;
- w strukturze przychodów ogółem dominowały w całym okresie objętym kontrolą przychody z działalności podstawowej (w 2014 r. stanowiły 92% przychodów ogółem, w 2015 r. – 86,2%, a w 2016 r. – 84%);
- saldo wyniku finansowego netto za okres objęty kontrolą było dodatnie i wyniosło 564,4 tys. zł;
- w okresie objętym kontrolą Spółka prowadziła działalność podstawową ze stratami (poz. *strata ze sprzedaży*)²⁶, których łączna wysokość wyniosła 6 051,2 tys. zł;
- zysk netto, który Spółka osiągnęła w 2014 r. oraz w 2016 r. został osiągnięty głównie dzięki zyskom ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (w 2014 r. było to 972,3 tys. zł, a w 2016 r. 2 618,3 tys. zł oraz dotacjom: w 2014 r. 790,4 tys. zł, a w 2016 r. 778,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 375-378)

W strukturze przychodów z działalności podstawowej²⁷ największy udział miały w okresie objętym kontrolą przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. W 2014 r. stanowiły one 69,49%²⁸, w 2015 r. 67,39%²⁹, a w 2016 r. 71,53%³⁰ przychodów ze sprzedaży. W ramach przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów dominowała sprzedaż nasion, stanowiąca w 2014 r. 57,69% (14 019,1 tys. zł), w 2015 r. 56,77% (11 655,9 tys. zł), a w 2016 r. 60,52% (14 511,7 tys. zł) przychodów ze sprzedaży.

Z analizy struktury przychodów z działalności podstawowej wynikało ponadto, iż przychody ze sprzedaży produktów roślinnych wynosiły w 2014 r. 12,7%, w 2015 r. 19,56%, a w 2016 r. 16,07% przychodów ze sprzedaży osiąganych przez POLAN. Sprzedaż produktów roślinnych była drugą co do wielkości (po sprzedaży nasion) pozycją w sprzedaży ogółem, wygenerowanej z działalności podstawowej. W 2014 r. sprzedaż

²⁶ W biznesplanach na lata 2014-2016 zakładano uzyskanie rentowności na sprzedaży podstawowej Spółki.

²⁷ Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi.

²⁸ 16 887,0 tys. zł.

²⁹ 13 835,4 tys. zł.

³⁰ 14 520,4 tys. zł.

odmian własnych stanowiła 99,94% sprzedaży produktów roślinnych ogółem, natomiast w latach 2015-2016 odmiany własne stanowiły 100% sprzedaży produktów roślinnych. Trzecią co do wielkości pozycją w strukturze przychodów z działalności podstawowej stanowiła sprzedaż mleka, wynosząca w 2014 r. 1 650,2 tys. zł, w 2015 r. 1 397,5 tys. zł oraz 1 315,3 tys. zł w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 378)

Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi, wygenerowane przez Spółkę w 2015 r., wyniosły 20 530,5 tys. zł i były o 15,51% niższe niż w 2014 r. Według Zarządu Spółki³¹ zmniejszenie przychodów ze sprzedaży spowodowane było:

- *niższymi o 56%, od zakontraktowanych, dostawami z bazy plantatorów o 1 200 tys. zł w cenach nabycia – z powodu specyficznych warunków pogodowych w ostatnich dwóch latach nastąpił spadek produkcji nasion w bazie plantacyjnej, co ograniczało możliwości sprzedaży produkcji za rok 2015;*
- *zmniejszeniem przychodów ze sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego o 269 tys. zł – głównie z powodu niskich i stale malejących cen mleka – spadek z 1,6 zł do 1,27 zł (za litr – przyp. kontrolera), tj. o 20%;*
- *wyższymi zwrotami posezonowymi towarów o 372 tys. zł – utrwalona na rynku nasiennym zasada przyjmowania zwrotów towarów po zakończeniu sezonu oraz presja odbiorców na przyjmowanie wszystkich zwrotów pod groźbą odstąpienia od współpracy na rzecz konkurencji stawia firmy branży ogrodniczej w coraz trudniejszej sytuacji...*

(dowód: akta kontroli str. 377)

Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi, osiągnięte przez Spółkę w 2016 r., wyniosły 20 299 tys. zł i były o 1,13% niższe niż w 2015 r. Było to spowodowane – zdaniem Zarządu Spółki³² – następującymi przyczynami:

- *niższymi od zakontraktowanych dostawami z bazy plantatorów: nasion warzyw o 40%, nasion kwiatów o 33%, przy równoczesnych, wyższych o 25%, dostawach czosnku. Powodem zmniejszenia ilości dostarczanego i wykupionego od plantatorów materiału siewnego warzyw (burak ćwikłowy, ogórek konserwowy, marchew jadalna, kapusta głowiasta), kwiatów (głównie astrów) były specyficzne warunki pogodowe (wysokie temperatury powyżej 30° C w okresie kwitnienia, powodujące utratę żywotności). Sytuacja powtarza się już od 2 lat. Spadek produkcji nasion w bazie plantacyjnej ogranicza możliwości zwiększenia sprzedaży produkcji z roku 2016.*
- *zmniejszeniem przychodów ze sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego o 82,2 tys. zł – głównie z powodu niskich cen mleka. W 2015 r. nastąpił znaczący spadek cen za 1 litr w hurcie z 1,6 zł do 1,27, tj. o 20%, a w 2016 r. cena utrzymywała się na poziomie 1,26 zł, i dopiero w grudniu 2016 r. osiągnęła nieco wyższy poziom – 1,32 zł za litr*
- *wysokimi zwrotami posezonowymi towarów....*

(dowód: akta kontroli str. 377)

W latach 2014-2016 Spółka posiadała akcje/udziały w innych podmiotach gospodarczych. Wartość tych długoterminowych aktywów finansowych wynosiła od 194,6 tys. zł (na koniec 2014 r.) do 215,9 tys. zł (według stanu na 31 grudnia 2016 r.). Udział wartości omawianych wyżej aktywów w aktywach ogółem stanowił od 0,44% (stan na 31 grudnia 2014 r.) do 0,49% (stan na 31 grudnia 2016 r.). W okresie objętym kontrolą Spółka nie uzyskiwała żadnych przychodów z tytułu posiadania akcji/udziałów.

(dowód: akta kontroli str. 374, 380)

2.1.2. Z analizy danych dotyczących kosztów hodowli i struktury ich finansowania wynikało m.in., iż w latach 2014-2016 finansowanie kosztów hodowli odbywało się ze środków własnych Spółki³³. Ponadto w finansowaniu hodowli wykorzystywano środki uzyskane za

³¹ Sprawozdania Zarządu Spółki z działalności za 2015 r.

³² Sprawozdania Zarządu Spółki z działalności za 2016 r.

³³ W 2014 r. koszty hodowli wynosiły 1 697,9 tys. zł, w 2015 r. – 1 836,9 tys. zł, a w 2016 r. – 1 805,2 tys. zł.

świadczone usługi hodowlane. W okresie objętym kontrolą nie uzyskiwano opłat hodowlanych³⁴ i licencyjnych³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 386)

Na podstawie sprawozdań Zarządu Spółki ustalono, iż obliczenie kosztów wyhodowania pojedynczej odmiany jest niemożliwe, ponieważ cykl hodowli dla różnych gatunków, a także w obrębie jednego gatunku, jest różny. Według tych informacji inny jest cykl hodowli odmian ustalonych, a inny odmian mieszanych. W hodowli nowych odmian często wykorzystuje się nie tylko nowo wprowadzone linie, ale również linie od dawna wykorzystywane w realizowanych programach hodowlanych.

(dowód: akta kontroli str. 386)

2.1.3. Z uzyskanych w Spółce danych dotyczących wartości przychodów ze sprzedaży odmian własnych (warzywa oraz kwiaty), uzyskanych w latach 2014-2016, oraz kosztów ogółem ich hodowli, wynikało m.in., iż przychody ze sprzedaży przewyższały koszty hodowli i stanowiły:

- w 2014 r. 536,49% kosztów hodowli,
- w 2015 r. 461,51% kosztów hodowli,
- w 2016 r. 367,55% kosztów hodowli.

(dowód: akta kontroli str. 387)

2.1.4. Analiza wykonania założonych w biznesplanach Spółki na lata 2014-2016 wyników ekonomiczno-finansowych wykazała m.in., że:

- nie uzyskano zakładanych zysków ze sprzedaży (wynik na działalności podstawowej) – w całym okresie objętym kontrolą generowano straty w tym zakresie;
- w 2015 r. zakładany zysk netto wyniósł 845,8 tys. zł, a ostatecznie poniesiono stratę netto w wysokości 73,6 tys. zł;
- zysk netto udało się zrealizować tylko w 2014 r. oraz w 2016 r., a jego wysokość stanowiła, odpowiednio, 57,88% oraz 9,61% wyniku zakładanego w biznesplanach;
- tylko w 2014 r. przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi przekroczyły zakładany poziom i stanowiły 104,09% planu. W pozostałych latach były one niższe od zakładanych o 3 315,1 tys. zł (2015 r.) oraz o 3 170,8 tys. zł (2016 r.);
- tylko w 2014 r. poziom przychodów ogółem przekroczył wartość planowaną (nadwyżka wyniosła 2 129,6 tys. zł), przy jednoczesnym przekroczeniu planu w zakresie kosztów ogółem – zwiększenie o 2 481,7 tys. zł;
- w latach 2015-2016 nie uzyskano planowanego poziomu przychodów ogółem – kształtowały się one na poziomie 95,23% (2015 r.) oraz 98,87% (2016 r.) planu;
- koszty działalności operacyjnej w 2014 r. przekroczyły o 1 619,6 tys. zł założenia biznesplanu w tym zakresie (106,96% planu);
- koszty działalności operacyjnej w 2015 r. były niższe od planowanych o 566,7 tys. zł (97,62% planu), natomiast w 2016 r. przekroczyły plan o 760,8 tys. zł (103,42% planu).

(dowód: akta kontroli str. 380-382)

W sprawie rozbieżności pomiędzy założeniami biznesplanów, a zrealizowanymi wynikami, Prezes Zarządu wyjaśnił m.in.: *Przyjęte w biznesplanach wielkości przychodów ze sprzedaży i zrównane z nimi odzwierciedlają realne możliwości spółki w zakresie sprzedaży produktów oraz towarów. Niestety z powodu niskich plonów w ostatnich dwóch latach skupiono od plantatorów o ponad 50% mniej nasion niż zakontraktowano, co przełożyło się wprost na ograniczenie masy towarowej możliwej do zaoferowania do sprzedaży. Tak niskie plony spowodowane były głównie niekorzystnymi warunkami pogodowymi co przełożyło się na ilość i żywotności nasion. Ponieważ rynek nasienny jest rynkiem globalnym dlatego ceny i ilości nasion oferowanych przez firmy zagraniczne nie uległy znaczącym wahaniom, co spowodowało zmniejszenie naszego udziału w rynku.*

³⁴ Od 2008 r. opłaty hodowlane nie były obowiązkowe, a płacenie ich pomiędzy spółkami odbywało się na zasadzie wzajemnej, dobrej współpracy, ale stopniowo odchodzono od ich płacenia.

³⁵ Brak opłat licencyjnych wynikał ze strategii Spółki, nastawionej na produkcję i sprzedaż materiału siewnego, a nie na umożliwianie innym podmiotom jego reprodukcji.

Ponadto zmniejszeniu uległy wpływy ze sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego – mleka, którego cena na rynku krajowym spadła....

W cyt. wyjaśnieniach stwierdzono, że wpływ na wynik finansowy miały również zmiany zasad przyznawania dopłat bezpośrednich; wprowadzenie regresywności dopłat bezpośrednich spowodowało ich znaczący spadek, który trudno było przewidzieć na etapie wieloletniego planowania. Zdaniem Prezesa Zarządu nie bez znaczenia jest też utrwalona na rynku nasiennym zasada przyjmowania zwrotów towarów po zakończeniu sezonu sprzedaży i siewu. Skala tych zwrotów jest trudna do przewidzenia, a przyjęcie ich ponownie do magazynu wymaga zatrudnienia pracowników sezonowych, co znacząco podnosi koszty.

W wyjaśnieniach podkreślono, że podstawową działalnością Spółki jest hodowla i nasiennictwo roślin ogrodnich i pomimo niezadawalających wyników cały czas zwiększane są nakłady na hodowlę twórczą. Efekt prac hodowlanych w postaci zarejestrowanych odmian widoczny jest w wolumenie oferowanym do sprzedaży.

(dowód: akta kontroli str. 388, 417-418)

W sprawie podstaw prognoz finansowych zawartych w biznes planach Prezes Zarządu wyjaśnił m.in.: *Podstawą szacunku wielkości sprzedaży są między innymi planowane zbiory wynikające ze struktury zasiewów na posiadanym areale gruntów oraz ilości i wartości zakontraktowanych nasion u plantatorów. Jednak wielkość sprzedaży w poszczególnych latach jest zależna od chłonności rynku oraz siły konkurencji. Średnio co 1,5 roku pojawia się na rynku nasiennym firma, która stosuje ceny dumpingowe chcąc wejść na rynek (...) Wymusza to na firmach zastosowanie obniżki cen. Niski poziom cen pozostaje nawet po wycofaniu się z rynku konkurencji. Ponadto ocenę wyniku finansowego na działalności operacyjnej zaburza fakt, że część przychodów bezwzględnie dotyczących działalności operacyjnej ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe przychody operacyjne. Dotyczy to otrzymywanych przez Spółkę dotacji w których same dopłaty bezpośrednie stanowią ca 95% ich wartości oraz przychodów ze sprzedaży stada podstawowego – stanowiącego element majątku trwałego – prezentowanych w pozycji zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych, a także przychodów z przeklasyfikowania w obrębie stada uzupełniającego. Przychody z tych tytułów ujmowane w pozostałych przychodach operacyjnych wynoszą rocznie ca 1 mln zł, co w analizowanym 3-letnim okresie powinno skorygować skumulowaną stratę ze sprzedaży z 6 mln zł do 3 mln zł.*

(dowód: akta kontroli str. 388, 417-418)

W strukturze kosztów działalności operacyjnej najwyższą pozycję w okresie objętym kontrolą stanowiły koszty wynagrodzeń. W 2014 r. wyniosły one 30,29% (7 540,7 tys. zł) kosztów działalności operacyjnej, w 2015 r. było to 31,72% (7 380,5 tys. zł), a w 2016 r. – 30,65% (7 054,8 tys. zł). Koszty działalności operacyjnej zmniejszyły się z 24 895 tys. zł w 2014 r. do 23 020,9 tys. zł w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 379)

Uchwałą nr 2/15 z 10 czerwca 2015 r. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników POLAN zdecydowało przeznaczyć zysk netto za rok 2014 w wysokości 483,7 tys. zł na kapitał zapasowy z wykorzystaniem na dofinansowanie programów hodowlanych (postęp biologiczny). Uchwałą nr 2/16 z 18 maja 2016 r. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników POLAN zdecydowało pokryć stratę netto w wysokości 73,6 tys. zł z kapitału zapasowego Spółki. Dokonano tego na podstawie art. 231 § 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych³⁶ oraz § 17 ust. 3 Umowy Spółki. Uchwałą nr 2/17 z 10 maja 2017 r. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników POLAN zdecydowało przeznaczyć zysk netto za rok 2016 w wysokości 154,3 tys. zł na kapitał zapasowy z wykorzystaniem na sfinansowanie kosztów realizacji programów hodowli twórczej i zachowawczej roślin ogrodnich.

(dowód: akta kontroli str. 375-382, 390-416)

2.1.5. W raporcie z badania sprawozdania finansowego za 2014 r. stwierdzono m.in., że uwzględniając wskaźniki dokonanej analizy ekonomicznej oraz wyniki badania

³⁶ Dz. U. z 2016 r., poz. 1578 ze zm.

sprawozdania finansowego i zdarzeń gospodarczych, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, aktualna sytuacja Spółki nie wskazuje na zagrożenie dla kontynuacji jej działalności w roku następnym po roku badanym.

W raporcie z badania sprawozdania finansowego za 2015 r. biegły nie stwierdził zagrożeń dla kontynuacji działalności Spółki w dającej się przewidzieć przyszłości.

W raporcie z badania sprawozdania finansowego za 2016 r. stwierdzono m.in., że nie występują zjawiska wskazujące na zagrożenie dla kontynuacji działalności Spółki w ciągu co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Z analizy treści uchwał podejmowanych w latach 2014-2017 przez Nadzwyczajne lub Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki³⁷ wynikało m.in., że żadna z nich nie zawierała wprost oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki. Uchwały dotyczyły m.in. zatwierdzania sprawozdań finansowych i sprawozdań Zarządu z działalności, udzielania absolutorium władzom Spółki, określenia maksymalnych wysokości zobowiązań Spółki, zatwierdzania biznes planów oraz wieloletniego programu inwestycyjnego.

Przedstawiona do kontroli dokumentacja Spółki nie zawierała dokumentów wskazujących, na to, iż w okresie objętym kontrolą właściciel (ANR) kierował pod adresem Spółki konkretne zalecenia i rekomendacje w zakresie jej gospodarki finansowej. Biegli rewidenci badający sprawozdania finansowe Spółki za lata 2014-2016 również nie formułowali żadnych zaleceń lub/i rekomendacji odnoszących się do sposobu prowadzenia przez POLAN gospodarki finansowej.

W raporcie z badania sprawozdania finansowego Spółki za 2016 r. biegły rewident stwierdził m.in., że wszystkie wskaźniki płynności finansowej przekraczają wartości bezpieczne³⁸, a wskaźnik handlowej zdolności rozliczeniowej³⁹ wynoszący 2,86 sygnalizuje, że całość zobowiązań z tytułu dostaw i usług wobec dostawców ma pokrycie w należnościach z tytułu dostaw i usług od odbiorców. Zdaniem biegłego rewidenta porównanie wskaźników płynności oraz wskaźnika handlowej zdolności rozliczeniowej z pożądanym wskaźnikiem płynności bieżącej (relacja majątku obrotowego do zobowiązań krótkoterminowych) nie wskazuje na występowanie istotnych zakłóceń w terminowym regulowaniu wymagalnych zobowiązań. Ponadto w ww. raporcie stwierdzono, że uwagę zwraca poziom wskaźnika *Złotej reguły bilansowania*⁴⁰ wynoszący 183,92%, który wyższy od 100% sprzyja utrzymaniu równowagi finansowej jednostki. Zdaniem autora raportu potwierdza to także wskaźnik *Złotej reguły finansowania*⁴¹, który wynosił 487,33% przy wskaźniku bezpiecznym powyżej 100%.

(dowód: akta kontroli str. 379-380, 419-423)

2.1.6. Zespół Nadzoru Właścicielskiego ANR w ramach bezpośredniego nadzoru nad Spółką przeprowadził dwie kontrole planowe. W październiku 2015 r. kontrolę: *Ocena procesów gospodarczych oraz systemów zarządzania* oraz w czerwcu 2016 r. *Ocena działalności spółek ANR*, obejmującą lata 2014-2016.

Po kontroli przeprowadzonej w 2015 r. zalecono m.in. sporządzenie regulaminów kontroli wewnętrznej i użytkowania samochodów służbowych, bieżące monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki. W odpowiedzi Prezes Zarządu poinformował o sporządzeniu regulaminów, a sytuacja ekonomiczno-finansowa Spółki jest monitorowana na bieżąco m.in. poprzez comiesięczne posiedzenia Zarządu Spółki.

Po kontroli przeprowadzonej w 2016 r. zalecono m.in. zintensyfikowanie działań prowadzących do zwiększenia sprzedaży materiału siewnego własnych odmian w celu zwiększenia udziału przychodów z rynku nasiennego w finansowaniu kosztów hodowli. Prezes Zarządu poinformował ANR, że Spółka mając na względzie zwiększenie przychodów ze sprzedaży materiału siewnego podejmuje od szeregu lat działania na rynku krajowym, jak i zagranicznym, poprzez m.in. prezentację firmy w internetowym międzynarodowym pakiecie informacyjnym www.all-biz.com, prowadzenie działalności

³⁷ W latach 2014-2017 (stan na dzień 1 czerwca 2017 r.) podjęto łącznie 64 uchwały.

³⁸ Wskaźnik płynności I stopnia wyniósł 4,17 (bezpieczny poziom 1,2 – 2,0), II stopnia – 1,82 (bezpieczny poziom 1,0), III stopnia – 0,18 (bezpieczny poziom 0,1 – 0,2).

³⁹ Należności z tytułu dostaw i usług/zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

⁴⁰ (Kapitały własne + rezerwy długoterminowe) / aktywa trwałe * 100.

⁴¹ Kapitały własne / kapitały obce * 100.

promocyjnej w trakcie spotkań biznesowych z przedstawicielami firm zagranicznych i krajowych w siedzibie Spółki oraz podczas krajowych i zagranicznych wystaw, targów, konferencji, kiermaszów. Aktywna promocja oferowanego przez Spółkę asortymentu prowadzona jest również przez przedstawicieli handlowych w bezpośrednim kontakcie z rolnikami, producentami. Aby zabezpieczyć finansowanie hodowli i poprawić rentowność sprzedaży istnieje pilna potrzeba podniesienia cen nawet o 30%, która nie uderza w interes kupujących (podwyżka o 30% to wzrost cen o 20-30 groszy, natomiast ogranicza zarobek hurtowni naszych bezpośrednich odbiorców, którzy i tak wielokrotnie więcej na sprzedaży nasion zarabiają niż firmy hodowlano-nasienne).

(dowód: akta kontroli str. 591-656, 661-664)

2.1.7. W sprawie zgłaszania przez Zarząd Spółki właścicielowi lub innym podmiotom wykonującym zadania w zakresie hodowli roślin i postępu biologicznego trudności i problemów dotyczących prowadzenia hodowli roślin uprawnych, Prezes Zarządu złożył wyjaśnienia o treści: *Zarząd Spółki corocznie, w informacji o stanie hodowli, informował Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zagrożeniach w realizacji zadań hodowlanych. Wśród zagrożeń wymieniane były: sposób finansowania hodowli, sytuacja kadrowa, konkurencja ze strony firm zachodnich. Równocześnie Zarząd Spółki kilkakrotnie zgłaszał właścicielowi tj. Agencji Nieruchomości Rolnych, trudności i problemy występujące w działalności Spółki dotyczące prowadzenia hodowli roślin. Z uwagi na brak środków z zewnątrz na finansowanie hodowli roślin Spółka z własnych środków finansowała i finansuje hodowlę, co jest znacznym obciążeniem dla płynnego funkcjonowania Firmy. Zmniejszane kwoty płatności bezpośrednich także nie ułatwiały prowadzenia działalności⁴². Powyższe problemy były także poruszane na Walnych Zgromadzeniach Spółki w Warszawie, jak również w pismach wyjaśniających sytuację finansową Spółki (kopie pism w załączeniu)⁴³.*

Omawiając trudności w realizacji zadań w zakresie gospodarki hodowlanej, mających negatywny wpływ na realizację zadań dotyczących postępu biologicznego, Prezes Zarządu wyjaśnił m.in.: *Trudności w realizacji zadań hodowlanych można zawrzeć w kilku punktach:*

- *sposób finansowania hodowli twórczej*
- *możliwości pozyskania środków zewnętrznych*
- *problemy kadrowe*
- *zapóźnienia w stosunku do hodowli zagranicznych.*

Sposób finansowania hodowli twórczej.

Do wstąpienia do Unii Europejskiej Spółka otrzymywała dotację celową na prowadzenie prac hodowlanych. Po wstąpieniu do UE corocznie kwota dotacji malała, aż do całkowitego zaprzestania finansowania hodowli w roku 2008. Od tego czasu koszty hodowli twórczej w całości pokrywane są ze środków własnych Spółki. Taka sytuacja pozwala na utrzymanie hodowli twórczej na dotychczasowym poziomie, ale nie pozwala na rozszerzenie realizowanych programów hodowlanych.

Możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

Istnieją możliwości pozyskiwania środków na prace badawczo rozwojowe z różnych programów operacyjnych. Jednak Spółka, jako część ANR jest traktowana jako duże przedsiębiorstwo. Z tego względu, Spółka jest wykluczona z programów adresowanych do małych i średnich przedsiębiorstw, a w programach, w których mogą uczestniczyć duże przedsiębiorstwa poziom dofinansowania jest znacznie niższy.

Problemy kadrowe.

W obecnej sytuacji na rynku pracy, Spółka ma trudności w pozyskaniu nowych pracowników do Działu Hodowli oraz utrzymaniu osób już pracujących. Dotyczy to pracowników wszystkich szczebli, jednak szczególnie uciążliwe jest w przypadku hodowców i techników hodowli. Jednym z powodów tych trudności jest sytuacja na rynku pracy. Ponadto praca w hodowli jest trudna, żmudna i nie dająca szybkich efektów. Powoduje to, że młodzi pracownicy łatwo ulegają zniechęceniu. Dodatkowo Spółka ma

⁴² Dane w zakresie dopłat bezpośrednich uzyskanych w latach 2014-2016 przedstawiono w dalszej części niniejszego wystąpienia.

⁴³ Do wyżej omawianych wyjaśnień przedłożono trzy pisma Spółki z 2016 r. skierowane do ANR. Pisma te zawierały m.in. wyjaśnienia straty z 2015 r. oraz realizacji zaleceń pokontrolnych ANR z 18 lipca 2016 r.

ograniczone możliwości walki o pracownika warunkami płacowymi. Sytuacja kadrowa może w najbliższym powodować duże trudności w realizacji zadań hodowlanych, ponieważ Spółka jest w trakcie wymiany pokoleniowej kadry hodowlanej i w przypadku kiedy młody pracownik zrezygnuje z pracy, jego następca nie będzie miał od kogo zdobywać doświadczenia.

Zapóźnienia w stosunku do hodowli zagranicznych

Olbrzymim problemem Spółki jest duży dystans, w zakresie możliwości badawczych, pomiędzy Spółką, a zagranicznymi firmami hodowlanymi. Firmy te dysponują bardzo dużymi budżetami na badania i rozwój. Powszechnie w pracach hodowlanych wykorzystują osiągnięcia z zakresu biotechnologii. Same prowadzą badania, lub je zlecają, nad nowymi technikami hodowli. Obecnie, odmiany uzyskane za pomocą tych technik, nie są dopuszczone do obrotu, jednak trwają prace nad zmianą przepisów i dopuszczenie tych odmian do obrotu. Spółka, z powodów finansowych, nie prowadzi prac nad nowymi technikami hodowli, również placówki naukowe wykazują ograniczone zainteresowanie pracami nad badaniem tych technik.

(dowód: akta kontroli str. 361-373)

W latach 2014-2016 z tytułu dopłat bezpośrednich Spółka otrzymała łącznie 2 034,5 tys. zł⁴⁴. W 2015 r. dopłaty wyniosły 654,7 tys. zł, co stanowiło spadek dopłat w stosunku do 2014 r. o 58,6 tys. zł. Dopłaty bezpośrednie w 2016 r. wyniosły 666,5 tys. zł, co oznaczało wzrost tych dopłat w stosunku do roku poprzedniego o 11,9 tys. zł. Uzyskane w 2016 r. dopłaty stanowiły 93,45% dopłat otrzymanych w 2014 r. (różnica w wysokości 46,7 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 389)

2.2. Koszty wynagrodzeń Spółki

Spółka w latach 2014-2016 poniosła koszty z tytułu wynagrodzeń, wynoszące odpowiednio: 7 540,7 tys. zł (98,7% planu), 7 380,5 tys. zł (95,3% planu) i 7 054,8 tys. zł (91,8% planu).

W Spółce zatrudnionych było według stanu na 31 grudnia:

- 2014 r. – 215 osób, w tym 2 członków zarządu, 26 pracowników administracji, 187 pracowników produkcji (w Dziale Hodowli Roślin zatrudnionych było 20 osób);
- 2015 r. – 200 osób, w tym 3 członków zarządu, 25 pracowników administracji, 172 pracowników produkcji (w Dziale Hodowli Roślin zatrudnionych było 18 osób);
- 2016 r. – 189 osób, w tym 2 członków zarządu, 25 pracowników administracji, 162 pracowników produkcji (w Dziale Hodowli Roślin zatrudnionych było 19 osób).

(akta kontroli, str. 532)

Wynagrodzenia Prezesów i Członków Zarządu Spółki w latach 2014-2016 nie przekraczały limitu maksymalnej wysokości wynagrodzeń określonego w art. 8 pkt 1 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących.

(dowód: akta kontroli str. 533)

2.3. Kontrole zewnętrzne dotyczące gospodarki hodowlanej i realizacji zadań postępu biologicznego

Poza kontrolami ANR opisanymi w pkt 2.1.6 niniejszego wystąpienia, w Spółce nie były przeprowadzane inne kontrole dotyczące działalności hodowlanej i realizacji zadań postępu biologicznego.

(dowód: akta kontroli str. 591-665)

2.4. Gospodarka mieniem spółki dotycząca hodowli

2.4.1. Spółka dysponowała następującymi gruntami:

- według stanu na 1 stycznia 2014 r.: własnymi o pow. 79,1692 ha i dzierżawionymi od ANR o pow. 576,2008 ha oraz od innych podmiotów o pow. 42,9044 ha;

⁴⁴ Uzyskane w okresie objętym kontrolą opłaty bezpośrednie wyniosły 2,73% przychodów ogółem, wygenerowanych przez Spółkę (74 398,5 tys. zł).

- według stanu na 31 grudnia 2014 r.: własnymi o pow. 75,0317 ha i dzierżawionymi od ANR o pow. 576,1977 ha oraz od innych podmiotów o pow. 47,2544 ha;
- według stanu na 31 grudnia 2015 r.: własnymi o pow. 72,7681 ha i dzierżawionymi od ANR o pow. 575,7946 ha oraz od innych podmiotów o pow. 41,2044 ha;
- według stanu na 31 grudnia 2016 r.: własnymi o pow. 67,9957 ha i dzierżawionymi od ANR o pow. 574,6242 ha oraz od innych podmiotów o pow. 4,500 ha
(akta kontroli, str. 525)

W biznesplanach i wieloletnich planach inwestycyjnych na lata 2014-2016 nie zamieszczono żadnych zobowiązań Spółki do sprzedaży lub restrukturyzacji nieruchomości zbędnych lub do podjęcia innych działań w tym zakresie.
(akta kontroli, str. 24-131)

Według stanu na 30 czerwca 2017 r. Spółka wskazała jako nieprzydatne zabudowania zlokalizowane na terenie pięciu nieruchomości gruntowych o wartości łącznej 3 361 tys. zł, wobec których podjęto następujące działania:

- nieruchomość zabudowana kompleksem budynków o charakterze magazynowo-handlowym, położona w Krzeszowicach, posiadająca operat szacunkowy (z 14 lutego 2017 r. – wartość 2 140 tys. zł) wraz z uchwałą – zgodą NZW ANR (z 1 czerwca 2017 r.) – przygotowywane było ogłoszenie o sprzedaży w drodze przetargu;
- grunty zabudowane (kuźnia, magazyn) o pow. łącznej 0,3873 ha, położone w Igołomi, posiadające operat szacunkowy (z 22 marca 2017 r. – wartość 206 tys. zł) oraz uchwałę nr 3/17 NZW ANR (z 1 czerwca 2017 r.) – ogłoszono przetarg 11 lipca 2017 r.;
- nieruchomość zabudowana (laboratorium, stodoła, magazyn) o pow. 1,0609 ha, położona w Igołomi, posiadająca operat szacunkowy (z 4 stycznia 2016 r. – wartość 724 tys. zł) – prowadzone były przygotowywania do uzyskania stosownych zgód;
- nieruchomość zabudowana budynkiem o funkcji hotelowej, położona w Krzczonowie, posiadająca operat szacunkowy (z 3 lutego 2016 r. – wartość 291 000,00 zł) – brak było zainteresowania ze strony nabywców;
- nieruchomość dzierżawiona od ANR, gruntowa, zabudowana budynkami gospodarczo-inwentarskimi, oznaczona jako działka ewidencyjna nr 248/21 o pow. 0,4672 ha, położona w Raciborowicach, w gminie Michałowice (woj. małopolskie) – aneksem nr 25 z 22 marca 2017 r. została wyłączona z dzierżawy przez ANR OT Warszawa (nieodpłatnie przekazana Gminie Michałowice).

(dowód: akta kontroli str. 526-529)

2.4.2. W latach 2014-2016 Spółka sprzedała trzy nieruchomości:

- 13 marca 2014 r. działki położone w gminie Mściwój z budynkami gospodarskimi za 959,5 tys. zł,
- 31 lipca 2016 r. nieruchomość zabudowaną budynkiem o funkcji biurowej na terenie gminy Krzeszowice za 920 tys. zł,
- 31 marca 2016 r. działkę niezabudowaną położoną na terenie gminy Krzeszowice za 2 222 tys. zł.

Dla ww. nieruchomości Spółka uzyskała stosowne zgody na ich sprzedaż w formie uchwał NZW-ANR oraz Ministra Skarbu Państwa (w związku z art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁴⁵).

(dowód: akta kontroli str. 531)

2.4.3. W 2014 r. Spółka poniosła nakłady na inwestycje w wysokości 2 850 tys. zł (80,3% planu) i na remonty w wysokości 333,3 tys. zł. Niewykonanie zaplanowanych inwestycji, w tym:

- zakupu paczkarki (1000 tys. zł) było związane z opóźnieniem po stronie producenta z jej dostarczeniem,
- planowanych nakładów na bukaciarnię (350 tys. zł) wynikało z planem przesunięcia całego stada z Zakładu w Dziekanowicach do Oddziału w Krzczonowie,

⁴⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 154 ze zm. – uchylone 1 stycznia 2017 r.

- modernizacji budynku administracyjnego (100 tys. zł) i budowy magazynu technologicznego (400 tys. zł)

było związane z realizacją wydatków inwestycyjnych nieujętych w planie lecz niezbędnych dla zapewnienia bieżącej ciągłości produkcji.

W 2015 r. Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 1 703,8 tys. zł (93,1% planu) i na remonty w wysokości 346,2 tys. zł. Niewykonanie zaplanowanych inwestycji wynikało głównie z odstąpienia od budowy obory w Krzczonowie (500 tys. zł – ze względu na pogarszającą się sytuację cenową mleka) oraz od przeprowadzenia modernizacji szklarni hodowlanej w Raciborowicach (300 tys. zł, gdyż przedstawiona koncepcja modernizacji szklarni przez wykonawcę nie spełniała zakładanych warunków poszerzonego zakresu zadań hodowlanych).

W 2016 r. Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 1 801,3 tys. zł (87,9% planu) i na remonty 419,7 tys. zł. Niewykonanie zaplanowanych inwestycji, w tym: modernizacji magazynu nasiennego w Bronowicach (130 tys. zł), modernizacji szklarni hodowlanej w Raciborowicach (300 tys. zł), budowy obory w Krzczonowie wynikało z realizacji w ich miejsce inwestycji nieujętych w planie, a niezbędnych dla zapewnienia bieżącej ciągłości produkcji. W miejsce modernizacji magazynu zbożowego w Krzczonowie wybudowano cztery silosy zbożowe z pełną automatyką za 623 tys. zł, w magazynie nasiennym zainstalowano linię uszlachetniania nasion o wartości 275 tys. zł oraz wyposażono gospodarstwo w Raciborowicach w nowy tunel foliowy o wartości 217 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 260-261, 325-326, 666-667)

2.4.4. W Spółce książki obiektu budowlanego dla 78 obiektów (tj. dla wszystkich użytkowanych) zostały założone w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 30 czerwca 2017 r. W związku z omyłkowym zniszczeniem dokumentacji w zakresie utrzymania obiektów budowlanych (określonej ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁴⁶) wraz z dokumentami archiwalnymi (wymaganymi rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁴⁷) w trakcie robót remontowych Spółka utraciła tę dokumentację. Z uwagi na brak środków finansowych na założenie książek (koszt ok. 94,4 tys. zł) oraz koszty przeglądów, odtwarzano wymaganą dokumentację, jak i przeprowadzano przeglądy jednoroczne oraz pięcioletnie, sukcesywnie, wg przyjętego przez Zarząd Spółki trzyletniego harmonogramu.

Wg stanu na 30 czerwca 2017 r. kontrolą okresową pięcioletnią i kontrolami rocznymi objęto 58 obiektów użytkowanych. Dla 20 obiektów zlokalizowanych w Krzczonowie, zakończenie wykonania kontroli zaplanowano do 31 sierpnia 2017 r.⁴⁸

Analizując wyniki kontroli rocznych i pięcioletnich stanu technicznego przeprowadzonych w 58⁴⁹ obiektach, w latach 2015-2017 stwierdzono, że stan techniczny w przypadku 45 obiektów (78%) budził zastrzeżenia i wydane zostały zalecenia polegające na wykonaniu głównie prac, takich jak odmalowanie ścian, usunięcie zagrzybienia, uzupełnienie tynków, wymian eternitu na dachach na blachę stalową, napraw bram, napraw poszycia dachu papą i lepikiem oraz ich uszczelnienia, regeneracji posadzek, wymian rynien i spustów wody. W przypadku pięciu obiektów termin wykonania zaleceń został wyznaczony do 3 czerwca 2017 r. (wykonano) a dla pozostałych 40 obiektów termin realizacji zaleceń został wyznaczony odpowiednio do ich zakresu i przypada na lata 2017-2022 r.

(dowód: akta kontroli str. 534, 556, 690-694, 696-697)

W wyniku oględzin dwóch obiektów budowlanych, budynku magazynowego nr 1 (miejsca przerobu i paczkowania nasion) oraz magazynu nasion surowych *Fermstal II* stwierdzono dobry stan techniczny, w tym wykonanie zaleceń po kontrolach przeprowadzonych

⁴⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 1332.

⁴⁷ Dz. U. Nr 120, poz. 1134.

⁴⁸ Zgodnie z umową, zawartą z firmą *U. P. K. i N. B.* w B. termin zakończenia wykonania kontroli w 20 obiektach użytkowanych przez Spółkę w Krzczonowie wyznaczono na 31 sierpnia 2017 r., a w harmonogramie odtwarzania stosownej dokumentacji i przeprowadzania wymaganych prawem budowlanych kontroli w obiektach użytkowanych, określono na 31 grudnia 2017 r.

⁴⁹ W protokołach z przeglądów w przypadku 13 obiektów nie odnotowano uwag związanych z ich stanem technicznym, co stanowiło 22% budynków skontrolowanych do 30 czerwca 2017 r. Ogółem należyty stan techniczny budynków użytkowanych przez Spółkę (przy uwzględnieniu wykonania zaleceń przy ich stanie technicznym) wynosi 31%.

w 2015 r. W budynkach tych zalecenia wykonano w terminie wyznaczonym. W budynku magazynowym nr 1 wykonano: renowację posadzki oraz malowanie wraz z dostosowaniem do wymogów sanitarnych szatni dla kobiet oraz mężczyzn, a w budynku *Fermstal II* renowację posadzki oraz uszczelnienie dachu.

(dowód: akta kontroli str. 695)

Ustalono
nieprawidłowości

W przedstawionej wyżej działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości. Bez wpływu na ocenę funkcjonowania Spółki pozostaje fakt losowej utraty dokumentacji związanej z utrzymaniem budynków użytkowanych przez Spółkę.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w kontrolowanym zakresie.

Ocena częściowa

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁰ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych i nie oczekuje na informację o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

Kraków, dnia 18 sierpnia 2017 r.

Kontroler

Katarzyna Bielańska
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

⁵⁰ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, dalej: *ustawa o NIK*.